

"EDINOST"

Izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; " 4.50
za četrt leta 1.50; " 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbo brez priložene naročnine se upravnštvo ne osira.

EDINOST

Oglaš in oznanila se račune po 8 nov. vsakega v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnštvo v ulici Carintia 28. Odpriete reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

v "Edinost" je meč.

Italijansko vseučilišče v Trstu.

Ko smo prvokrat v "Politiki" čitali vest, da je vlada Italijanov dala neke obljube glede osnove italijanskega vseučilišča, nas stvar ni prav čisto nič vznemirila, ampak prav priarčno smo se zasmeli. Res je sicer, da se je pri nas že marsikaj dogodilo, in se še vedno dogaja, kar se človeku zdi naravnost neverjetno in nemogoče, toda rečenju vesti vender-le nismo mogli verjeti navzlic vsemu skepticizmu, s katerim sledimo korakom in ukrepom naše vlade z ozirom na Primorske odnose. Videči pa, da se vest ta trdovratno vzdržuje na površju in ker se je bavila tudi prezasluzna "Naša Sloga" v svoji 16. številki s tem predmetom, smo uverjeni, da mora na tej govorici vender-le nekaj biti. Zadeva ta je neizmerne važnosti, katere posledice — ako bi se vresničile — bi znale za nas postati usodopolne in katerih posledice danes niti ni mogoče v polni meri oceniti. Uverjeni smo, da ustrezemo našim čitateljem, ako tu podamo dotičen "Slogin" članek:

Italijani mislijo še vedno po svoje prikriti evropsko karto, kakor da ni prešlo že 15 vekov, odkar so Slovani in Germani zrušili rimsko gospodstvo ter po nekaterih deželah tega pustega in tiranskega cesarstva ustvarili nove narodnosti, nove države in drugače uredbe, nego so latinske.

Po mnogih krajih, kjer so nekdanje gospodovali Rimljani, molijo Boga v hrvatskem jeziku. Narodi ne bodo z lahka opustili onega, kar so si pridobili in za kar so prelili potoke krvi, najmanj pa za neko slabo umljeno ljubav ali prijateljstvo,

ali bodi-si zvezo z bližnjimi sosedi. Za vse one dobe, ko je Venecija obračala svoje oko po naših obalah in ko je hotela vse pod-se spraviti, vidimo zgodovinske čine, kateri se temu protivijo. Tudi patrijarhi oglejski in knezi goriški, in celo municipiji tega Primorja kratili so Veneciji gospodstvo, dokler sti v njih živeli moč in ljubezen za svobodo. Ko je hotel Karol V. to svoje Primorje pridružiti Italiji, odrekli so Kranjski stanovi bratu mu Ferdinandu posluš in podaništvo in nakana ta se je za vedno razbila ob trdnj volji tedanjih zastopnikov naroda.

Pravimo "za vedno", kajti takrat je le Ljubljana čutila potrebo, da ostanejo vrata na Primorju, to je Trst in ostala okolica, pod isto vlado, a sedaj čutijo potrebo to tudi na Dunaju in v zlatej Pragi. Za časa Karla V. govorili so samo deželni stanovi, to je: gospoda in visoki dostojanstveniki, a sedaj ne gre beseda samo njim v imenu naroda, ampak vsemu narodu.

A ta narod hrvatsko-slovenski zasel je nepregledne krajine na sever in iztok, kjer prebivajo njega bratje Hrvatje in Slovenci; ta narod, kateri čuti svojo moč in začena razumevati, da tudi on ima pravico živeti, ta narod opazuje paznim očesom one spletke, katere so se nam kazale v raznih trgovskih zvezah in krvavih navalih Venecije in ki se nam danes javljajo pod plaščem hlinjene obrane italijanske narodnosti in kulture.

Kjer ni napadov, tam se ne more govoriti o obrani, sicer se obrana sama prevrže v napad.

Mi Slovani smo na Primorskem v večini, čeprav je bil poslednji popis izvršen čudnim načinom: ne na temelju na-

rodne, ampak na temelju občevalnega jezika.

Slovani se ložje priučijo tujemu jeziku, ali ako ga rabijo v občevanju se sosedi, ne sme biti to temelj za številjenje njihove narodnosti.

Na to bi morali misliti naši odločujoči krogi, kajti braneči svojo kožo, branimo mi tudi njih kožo.

Do teh opazek prisilil nas je nastopni govor sicer vrlo zaslužnega profesorja Tullia Martella v Bolonji.

V tem nastopnem govoru nam je sijajno pojasnil zgodovino klasičnih nauk in nastanek in znamenitost vseučilišč, kakor tudi njih znamenitost v političnem življenju naroda.

Tudi tu je govor o naši koži. Rekel je: Tudi Avstrija priznava univerzam toliko znamenitosti, da je ni hotelanikdar v Trstu osnovati, da-si jo je v to silil narod (?) po Goriškej, ob Soči, v Istri in Tridentu. Avstrija ve prav dobro, da ne bi z ničim drugim tako lahko izgubila italijanskih pokrajin, (čujte!) podvrženih njenemu svinčnemu žezlu, nego z ognjiščem višjih nauk, kajti premagalo bi se po samej naravi stvari slovanski in nemški upliv — in bodi-si še tako silen — kakor tudi vsako obvezo italijanske zveze, in naj jo še tako spoštujemo in zahtevamo, da se jo spoštujemo.

Ta očitna izpoved italijanskega profesorja je jako važna ne samo za nas Sloveno-Hrvate, živeče v obsežju Tržaškega namestništva, ampak tudi za druge

Slovane in celo za Nemce v državi. Kajti tudi oni bi izgubili morje, ako se vresničijo želje Italijanov in ako bi se potegnili rimsko gospodstvo čez julske planine.

Vsi Italijani delajo vzajemno, nekateri očito, drugi tajno.

S tem merilom moramo tudi meriti zahtevo Tridentinske "Pro Patria" za italijansko vseučilišče v Trstu, katero ne bi imelo nikake pravice do obstanka, kajti, ako si kdo želi naukov v italijanskem jeziku, ta ima šol po Italiji v italijanskem jeziku kolikor hoče. Kdor si pa želi izobražbe za službe po Avstriji, je pa treba, da zna tudi nemški, hrvatski ali češki, kakor se govori v dotičnej deželi.

Ni pa treba vseučilišča za prirejenje komedij, izgrediv, za italijanske agitacije v deželi, obljubljenej večinoma od Slovanov — ni ga treba in ga ne sme biti.

Hvaležni smo profesorju Martellu, da je govoril tako odkrito; zato odgovarjamo odkritosrečno njemu in njega somišljenikom. To pa ne zaradi njegovega "svinčnega žezla", ampak radi našega obstanka, radi pravice, katera ne dopusti, da bi na nas pod krinko obrane navalival italijanski živelj in da ta živelj, ki je v manjšini, zase zahteva vseučilišča, dočim mi, večina prebivalstva, nemamo zadosti niti ljudskih šol.

Sicer se pa tih nakan toliko ne bojimo, ker smo prepričani, da bode narod v bližnji kraljevini od svojih osrečiteljev kmalu zahteval kruha za-se, ne pa šol za "neodrešene brate".

PODLISTEK.

Na jadranskej obali.

Povest; spisal Slavoljub Dobráveć.
V.

"O, ve prokleto črne vrano,
Ki ste mi dekle zapeljale;
Zdaj bodete račun dajal",
Ker ste mi dekle zapeljali!"
Narodna pesem.

Skoro da so sosedje zavidali kamenarja Tkalca, ker ima tako lepo hčerko. Res, da mu je bilo mnogo prestati, prej ko se je razvila v tako lepo dekle, a zdaj je pozabljen ves trud, vse britkosti. Tudi sam je nekako ponosen na njo. Malo hišico z vrtičkom za najpotrebnejšo zelenjavo oskrbuje mu sama in on prišedši domov zvečer spehan od dela, mnogo lažje diha kot nekdanje čase. Čaka ga, če že ne večerja, pa kaj družega za prigrizek. Ljubljena hčerka ga prijazno sprejme ter mu pripoveduje, kaj novega se je prigodilo v tem času, ko je bila sama, kaj je počela in celo kaj je mislila. Seveda pozneje v nekem času ni bila več tako odkrita svojemu očetu. Tkalec se je čutil, kakor pomlajen. Odkar mu je umrla žena, ni imel take potrebe.

Njegova pokojna družica bila je res pravo revče, potrpežljivo, kolikor more sploh človek biti. Mnogo let je služila v mestu, prisluzila si marsikak novčič in lahko bi bila prišla kam na "trdno", tako

so trdili poblížje jo poznavajoči ljudje. A bilo jej je tako sojeno. Kamenoseka Antona imela je med vsemi možkimi, kolikor jih je poznala, najraje. Okoli tridesetega je bila tedaj, ko sta se vzela. Tudi on jo je rad imel, če se sploh more trditi, da človek blizu štiridesetih let more koga v istini "rad imeti". Mnoge popolnoma zaslepi blesk denarja in bogastva. Pravo je trdil oni modrijan, rekši da je življenje v vseh treh dobah svojih udano v vsakej dobi posebnej strasti: v mladosti prevladuje ljubezen, v moški dobi častilakomost, v starosti pa skopost. S kratka: ona in on sta si verjela, da se ljubita in zadoščalo je. On ni imel družega kot žuljevi roki, da-si je bil priden delavec. Dokler je bil samec, kazal mu je koledar le pet delavnikov v tednu, dva dni sta bila pa določena v to, da je zapravljal v tednu zaslužene novčiče. Anton je tudi skrbno delal na to, da mu od sobote do ponedeljka ali vtorka ni ostalo "okroglega" v žepu. Za njen denar sta kupila hišico v Rojanu, sedanje bivališče. Tesno je bilo sicer, a vender še vedno nekaj boljše kot nič. Pravijo, da se je Anton po poroki popolnoma spremenil. Ne baš štedljivo urejeni koledar moral je pokazati pametnejše lice. Skrbna ženka ga ni puščala nikamor. Ob nedeljah ali o praznikih pila sta kolikor je bilo potrebno doma, potem je dobil Anton nekaj desetice, pa ne mnogo, in s tem je bilo zavezano. S početkom

je šlo malo trdo, a ker je bila žena previdna in — resnici na ljubo povemo — tudi jako stroga, da je razvajenega Antona spravila v red, šlo je vender, da-si so v časih kolesa jako cvilila. Slednjič se je soproj tako privadil rednemu življenju, da se mu je zdelo skoro nemogoče, kako je nekdanj vozil. Zakonska sreča je dosegla svoj cvet, ko jima je Bog dal ljubeznivo hčerko. Mater bi bilo rojstvo male deklice kmalu stalo življenje, vender je šlo vse srečno. Oba sta bila vesela.

Tkalec se je pozneje vpisal v novo-ustanovljeno slovensko rokodelsko društvo, zahajal je k njegovim veselicam, čital časnike in kmalu je bil mej vsemi kamenoseki najbolj zaveden Slovenec. Toda sreča ga je kmalu zapustila. Ko je bilo mali Marijci štiri leta, umrje mu žena na porodu. Britko se je jokalo prehudo zadeti mož. Malo so sicer imeli do sedaj, vender so se pošteno preživljali. Pokojna žena je kupovala od svojih znank s Krasa raznovrstno drobnino, kakoršno prinašajo Krške vsake vsak dan v Trst, ter je potem po ves ljubi božji dan sedela na trgu in prodajala svoje blago. S tem je tudi ona prisluzila kakšen novčič. Zdaj je pa revež sam z nedoraslo hčerko. Pridobrih sosedih moral je puščati deklico, ko je odhajal na delo. Preveč jo je ljubil, da bi jo bil dal v sirotišče. Marsikatero grenko moralo je otroče vžiti pri tujih ljudeh, a človek se privadi vsemu. Deklica je vzrasla ter za-

čela, početkom le za silo, očetu kuhati. Leto za letom je šlo bolje. V šoli se je navadila šivanja in raznih ročnih del; s tem si je kratila čas, bivajoč po celi dan sama v hišici. Razevela se je kot vrtnica. Njene vrtnice so jo zavidale, mladeniči so se jej pa radi bližali ter občevali z njo. Marsikomu je bilo žal, zakaj je Marijca Tkalčeva hči; zakaj ni raje koga družega, kakega bogatega kmetovalca ali vsaj malega trgovca, takoj bi jo prašal, da mu bode družica. Kjer jo je srečal kak domač mladenič, vstavljal se je in razgovarjal z njo, če je le tudi ona hotela govoriti z njim. Zares pa nikdo ni mislil na njo; menda si ni upal ali mu je bila Marijca preuboga. Le Piščančev Fran, tisti, ki je pel v društvu najlepši "tenor", jo nekdanj sreča, ko se je zvečer vračala s posodo vode na glavi od studenca. Prime jo za roko in reče:

"Marijčka, jaz bi te vedno rad imel, ko bi me le tudi ti marala".

"Pojdi, pojdi France, ne bodi neumen!" odvrne mu ona; vender je govorila s takim glasom te besede, da je imel mladenič še zmiraj iskro upanja do nje. Dober mladenič je Piščančev, reven sicer, a poštenjak. Rad je stopal za lepo Marijco.

Kar so začeli sosedje nekega dne opazati, da stopa še nekdo drugi za Tkalčevo hčerjo — Albino Donghi. Kadar je slutil, da ni njenega očeta doma, prilezel

Politični pregled.

Notranje dežele.

Kakor se čuje, prišla bode zadeva Gališke zemljišne odveze vendar-le v tem zasedanju drž. zbora v obravnavo. Tudi Mladočehi in klub Tridentincev bodo zanj glasovali.

Češki klub namerava pri volitvi v delegacije tudi letos Nemcem ponuditi kompromis. Nemci mislijo vzprejeti kompromis, kar so doslej dosledno odbijali.

V 400. seji drž. zbora se je nadaljevala proračunska debata o proračunu finančnega ministerstva in sicer je bila še na dnevnem redu točka „sol“. Vladni zastopnik je zatrjeval, da je vlada uverjena o potrebi in koristi soli za živinorejo in da se je že obrnila do ogrske vlade s predlogom, naj bi se zopet vpeljala sol za živino in prodajala po istej ceni, kakor pred letom 1867.

Po točki „sol“ prišla je v obravnavo točka „tabak“. Za letošnje leto proračunjeni so dohodki za tabak na 82 milij. 463.300 gld. in stroški za njega pripravo in prodajo na 29.346.100 gld., torej bi ostalo čistega dobička 53.117.200 gld. Ni li to lepa svota, ki jo pokadimo?! Pri tej priliki je vladni zastopnik Krikel zatrjeval, da so ženske mnogo spretnejše za prirejanje smodk, nego možki. Poslanec Chamiec stavil je nasvete, kako bi se dala pospešiti tabačna produkcija.

Pri „pristojbinah“ tožil je posl. Mauthner, da gosposke mnogokrat ljudem nakladajo pristojbine, katere neso opravičene v postavah. Vladni zastopnik vitez Chiari je obljubil, da bode vlada kolikor moči uvaževala te pritožbe.

Zatem prišla je v obravnavo točka „loterija“, to je oni konj, katerega jaše poslanec Roser, toda vse dosedanje jeremijade neso imele zaželenega vapeha. Po njegovem menenju je loterija najpohujšljivejša igra na svetu, kajti, ko pričinja igro, sleparijo igralca, in ko neha, je sam slepar. Govornik je zahteval, da se odpravi loterija, katero je imenoval c. kr. brlog za igralce in c. kr. šolo za goljufe.

O „mitnicah“ sta govorila posl. Ursin in Herbst. Prvi je zahteval, da se odpravijo vse mitnice ter da se odpadek nadomesti z borznim davkom. Posl. Herbst bi tudi želel, da se odpravijo mitnice, a pomisliti je, da bi bili mnogi deželni zastopi v zadregi, kakim potem

je skrivaj k njej. Ljudje so jeli stikati glave, da ne more biti iz tega ničesar dobrega; a Bog ve, če ni vse to znano Tkalecu. O nekej priliki so mu prijatelji omenili to zadevo in Tkalec je vzrasel kakor puran, videč rdečo barvo, ozmerjal je tovariše ter odšel domov, proklinjajoč, da so mu ljudje nevoščljivi ter da ga opravljajo. Po tem dogodku minila je neprijetna zima, ne da bi bil kdo več Tkalecu omenjal neprijetnega razmerja, dasi je po vasi bilo vedno polno o tem raznih novic, tako ali pa tako zavutih. Pride zopet ljuba pomlad. Solnce ljubo ogreva tržaški breg, vinogradnik stopa z lopato in motiko na rami v svoj vinograd, jutri nese že škarje in vezila. Prve pomladanske cvetice ljubko kažejo nežne glavice iz usehle trave in suhega listja. Vse se nekako oživljeno giblje in veseli probujenja narave iz dolzega zimskega spanja. Rojanska dekleta hodijo zvečer k studencu po vode. Marsikojna stopa domov grede po časi v družbi svojega ljubljence. Zdi se, da morata tako delati s kratko potjo, ket otroci, kadar imajo kak dober grizljaj v ustih, da ga drže na jeziku toliko časa, dokler jim ne hote ne spolzne po grlu. Največ jih pa hodi v družbi s svojimi tovarišicami, govoreč o tem in onem. Krasnejši kot je pomladanski večer, glasneje je deklirje govorjenje in ščebljanje.

(Dalje prihodnjič).

nadomestiti dohodke, ki jim prihajajo od mitnic. Mitnice same na sebi neso nikaka krivica, ali stroški za upravo in pobiranje mitnine so previsoki.

V seji dne 6. maja prešli so v obravnavo o proračunu trgovinskega ministerstva. Minister Marquis Baquell hem pojasnjeval je v lepem govoru svoje stališče in naloge, ki ga čakajo v bližnji bodočnosti. Govoril je o gradnji železnice in izrecno omenjal železnice Ljubljana-Kamnik; rekel je, da so železnice z ozkim tirom jako prikladne. Od lanskega leta pričelo se je graditi 420 kilometrov železnice. Govornik konstatuje, da se je pričela jako živahna diskuzija o trgovinske politiki. Trgovinska pogodba se Srbijo preneha leta 1892 in jo bode trebalo obnoviti; in tudi z drugimi vzhodnimi državami bode treba obnoviti pogodbe. Na zahodu bode trebalo leta 1892 obnoviti trgovinske pogodbe z Nemčijo in Italijo. Neče zanikati važnosti delalskega gibanja, a tudi to je velike važnosti, da si za našo trgovino pridobimo tal v orijentu. Minister konstatuje zadovoljstvom, da se sklepi Berolinske konferencije, tičeči se urejenja nedeljskega počitka, in dela otrok in žensk pri industrijskih podjetjih gibljejo v okviru avstrijskega zakonodajstva. Velika je zasluga avstrijskega državnega zbora v tem pogledu, ker njega ukrepi segajo celo dalje, nego Berolinska konferencija. V očigled izgredom, katerim so se pa naši delalci izognili, bila je dolžnost vlade, da po svojih ukrepih državljanom dokaže, da stoje pod varstvom države.

Posl. Stalitz povdarjal je važnost železnice čez Ture; valed razcvita poljedelstva, trgovine in industrije je ta železnica sila važna za Avstrijo; vrhu tega bila bi to najkrajša zveza severa z orijentom in ne bi pospeševala samo razvoj Trsta, ampak vse mednarodne in trgovinsko-politiške interese Avstrije.

Poslanec bar. Kubeck želi, da se kmalu uvede delalske zbornice in je proti carinske zvezi z Nemčijo in pripo-roča, da se na avstro-ogrski Lloyd ozir jemlje. Posl. Kozlowsky konstatuje, da se stranke strinjajo z vlado glede nje trgovinske politike. Potreba je, da se ustanovi srednje-evropska trgovinska in carinska zveza kot obrana trgovine z žitom proti ruske, ameriške in indijske konkurenciji.

V 404. seji dne 7. maja nadaljevala se je debata o proračunu trgovinskega ministerstva in so poslanci izrekli razne želje. Posl. Burgstaller je tožil, da se ne uvažajo želje mesta Tržaškega glede gradnje železnice čez Ture. Milijoni, ki jih potrošijo za pristanišče, ne hasnejo prav nič, ako ne skrbje za prikladne prometne zveze. Govornik se je obrnil proti slovenskim poslancem, češ, da Italijani čuvajo svojo narodnost, a da ne žalijo in sumničijo nikogar. (Gospodu banskemu lordu bomo že odgovorili o priliki. Opomba vred.)

D O P I S I.

Z Notranjskega, začetkom maja. [Izv. dopis.] — (Pomladanske studije.) Kakor Falb s svojimi „kritičnimi dnevi“, poln je prevare tudi letošnji mesec maj, in soditi ga po njega prvih dneh, mislil bi človek skôro, da namerava ta nadaljevati, kar je april — zamudil. No, prevari v naravi sledi kaj rada tudi prevara v — človeštvu: raznovrstnih marog polno je dandanes tu in tam, stopi potem že na narodno-gospodarsko, politično ali socialno polje. . . .

Za narodnjaka-optimista (katerih se zlasti v nas Slovencih ne manjka!) —, vedel bi najzanimivejše polje pokazati —: peljal bi ga na polje narodno-socialnega življenja, da bi na njem užil nekoliko praktičnih studij, katerih narskati se bi dale mu priliko raznovrstne

razmere „izpred in iz-za kulis“, seveda iz sedanjega časa. . . .

Kaj menite gospod urednik, da na tem „polji“ res ni zanimivih studij? Ali — kali?

In da je tudi na tem polji „vse zlato, kar se sveti“? — Svobodna Vam taka sodba, jaz takov „pohujšan optimist“ še nesem, in z manoj tudi še marsikdo drugi ne!

Na deželi potrebni smo dokaj bolj oficijelnega družvenega življenja, nego vi v mestu, a tega nemamo, vsaj povsod ne; če je bilo to življenje in njega razmere nekda v lepšem cvetju, kaj nam to mar, kar je bilo, za to ne da žid — nič! Mi živimo v sedanjosti, in nam je zdaj s to računati!

Je družtev pri nas, ki imajo kaj lep smoter na svojem programu,*) a — družtvo programa ne izvršuje, ker — ga ne izvršuje odbor. A kdo vruga naj bi ga izvrševal, če ne baš ta! Vsaj od družtenih udov vendar ne bode kdo tega zahteval, tako gorostasno naiven vendar nihče ne bode. Tudi pri teh družtvih bilo je nekda drugače: z vsa silo in marljivostjo so delovala, kakor je zahteval od odbora družtveni program, udje družtveni pa so pomagali pri tem delovanju. A zdaj? Kakšen pečat imajo zdaj po nekodi družtvene razmere?! — Povem Vam: prav dvomljive vrednosti! Fakta tako govore!

Zanimanje je izumrlo, temeljito delovanje tudi, na njijina sedeža pa je posadil čas: malomarnost, brezbržnost, licemerstvo in dosta družih „taužent rož“, katerim niti primernege naslova ne vem, da bi jih človek označil, kakor zahtevajo.

Z jedno besedo: Izvrševanje družtvenega programa je postalo tu in tam uprav irrelevantno, in nasledek temu je pač ta, da bode družtvo le toliko časa še „životarilo“, dokler se število udov ne bode tolikanj skrčilo, da ne bode moč niti par časnikov več vzdrževati! — Le ti časniki so po nekodi pri družtvih še tisti faktor, ki odločuje usodo družtva, ko poide i zadostno število udov, zginilo bode tudi edino jedro družtva — njegovo ime — s površja življenja! . . .

Narodnjaštvo naše v Kranjskih Slovencih bi moralo biti vseskozi vzgledno, odločno in neomahljivo, da ne rečem: čisto kot zlato, iz katerega bi zajemali vire ostali slovenski rojaki, a to sedaj še ni, in tudi ne bo še tako kmalu!

Dočim je jeden del naše inteligence v celem pomenu besede: radikalno naroden, opazimo pri drugem že opotekanje in laviranje v vsakdanjem življenju in drugod, kokotiranje z narodnjaštvu našemu nasprotnimi elementi, itd. — in iz tega pač sledi in mora slediti, da trpi škodo le stvar, v katerej je jedro narodove naobraženosti in ukrepenje narodne zavednosti! Kar jeden del inteligence naše koristi, jej drugi škoduje, in zadnji pri tem večidel nadvladuje!

Kdo ne ve kolikega upliva na prosti narod je petje izvežbanih pevcev?! Ali — koliko je družtev pri nas, ki to točko svojega programa v zadnjem času v iscini še izvršujejo, t. j.: petje goje? Malo jih je še! Zakaj li? Zato, ker ni moč, ki bi se trudili vsodbujati na to delo, oziroma, ki bi s svojim uplivom in močjo sami tega se poprijeli. — Izgovarjajo se: „Saj ni moči, saj ni osobja, ki bi imelo do petja veselje, itd.“ — To so jalovi izgovori! Povsod se da kaj doseči, ali — voditelj manjka! — Naudušujte in učite naš mladi zarod, in on bo slušal!

Enaki izgovori glase se tudi glede družih družtenih točk. Povsod le prazno jadikovanje: „Ni sposobnih moči, oseb, udov, itd., a v istini tiči krivda pač le v uplivnih in poklicanih

*) Namreč: Petje, dramatične predstave, narodno-gospodarska predavanja, deklamacije i. dr. Dopis.

odbornikih, ne pa družtenih in drugih!

Zbog teh in enacih nedostatkov potem ni čudo, če nekatera družtva le še „životarijo“, pred ali slej nehalo bodo pri taci razmerah tudi životariti.

Prosti narod itak nema primernege užitka od nekaterih naših družtev, vsaj se mu po nekodi uprav vrata zapirajo. Inteligenca pa, mesto misliti i na prosti narod, kokotira s polovičarsko gospodo, se druži z „gospodo“ nemško ali nemškutarsko, ter jej napravlja razne usluge ne le na ulici, temveč tudi v narodnih družtenih prostorih. Nemško je občevanje, nemške so manire, ki igrajo že po nekodi nekako novomoderno ulogo! . . . Tako se napreduje v našem narodnjaštvu!

A še nekaj bi bil kmalu pozabil, gospod urednik! V zadnjem času, odkar je jel kazati se pri nas na Kranjskem nek duh, po Goriškega ciklopa dra. Mahnića fačoni skrpan, je opaziti tudi od te strani nek terorizem na naša družtva. Po nekodi utepli so si ti mladiči in kandidati v glavo, da je njih naloga uplivati tudi na naša družtva s svojo trdnoglavnostjo. — Diktirati hočejo in deloma tudi že uspešno diktirajo: kateri časnik, knjiga ali pesem se ima v družtvo naročiti, peti itd. in — katera ne, in če — nečejo družtva podpirati! Ako se po njih „komandi“ ne vrši ves program, zgrabi tega ali onega z rudečico pobarvana jeza in togota, in s pestjo v žepu umakne se!

Taki eksperimenti uganjajo se pri nas v zadnjem času z narodom in njega zakladi, potem naj pa še kdo reče, da ni pri nas — vse „zlato — kar se sveti“!

Možje, odborniki naših družtev: Viglejte! — n.—

Od meje Furlanske, 7. maja t. l. (Izv. dop.) Jako sem Vam hvaležna g. urednik, da neste mojega spisa vrgli v koš. Zato Vam hočem pa danes nekoliko bolj veselega pisati.

Z veseljem namreč opazujem, da izginja ona mržnja tukajšnih Slovencev do svojega materinega jezika in da so jele vender-le zavedati se svojega rodu.

Pred enim letom namreč ni bilo slišati niti ene slovenske besede, zdaj pa se veselijo svojega jezika. Tako hvaležne so mi, videče, kako branim mili jezik svoj proti zagriženim nasprotnikom. Da! isti, ki so najbolj zabavljali čez Slovence, mi sedaj pritrjujejo, da imam prav.

Previdno in zmerno je treba jih prepričati, potem sami pritrđijo, da so slovenskega rodu. Možje mi celo pravijo, da pred 100 leti ni znal nijeden mej tukajšnjem prebivalstvom furlanski govoriti; Slovenci pa da so sami krivi, da je tako prišlo. Ako bi se ne bili sramovali svojega jezika, bila bi naša vas še zdaj čisto slovenska.

Da, zares smo Slovenci sami krivi, da nas tujec tepta in zaničuje, ker se braniti nečemo. Kadar nas nasprotnik zaničuje, mesto da bi se ponosno branili, nam upade ves pogum.

Bila sem nekda v nekej družbi in prijazno smo se pri kozarcu vina razgovarjali. Tu pride neka ciganska družba, začne igrati in potem seveda v svojem jeziku se pomenkovati.

Tu vatane neki gospod od naše družbe in reče bližnjemu ciganu „Kaj govorite ta jezik, ali ne znate drugega“?! Zdaj se vspne omenjeni cigan in se postavi ponosno pred našo družbo; spoštljivo se odkrivši pa reče omenjenemu gospodu: Gospod! jaz znam nemško, italijansko, slovensko in madjarsko; ali jezik, katerega me je mati moja učila, ljubim čez vse! Se priklone in odide. Jaz nesem vedela

kaj storiti, samega veselja. Prosila sem družbo, naj vendar ciganu poplača njegovo ljubezen, do materinega jezika, kar so mi z veseljem storili, in omenjeni gospod mu je dal lep dar. In jaz sem še sedaj hvaležna onemu ciganu: kadar pridem med omahljivce, pa jim postavim cigana za vzgled. Ako cigan tako ljubi svoj materni jezik, zakaj bi se ga mi drugi aramovali? Ako bi se vsak Slovenec in vsaka Slovenka tako zavedala, bili bi naši nasprotniki prisiljeni, nas spoštovati. Izginila bi boječnost in omahljivost, katera nas zares dela sužnje tujcev.

In kadar bomo zares zavedni potem ne bode Slovenec jemal si tujke za soprogo, dobro vedoč, da s tem narodu krivico dela, kajti: kako more mož tako soprogo unemati za naše idejale? Ali sme mož zahtevati, da bi ljubila naš toli zaničevani in prezirani narod? Da bi učila otroke ljubezni do naroda, kateri narod ni nje narod? Veseli moramo biti, da take žene vsaj naravnost ne zaničujejo našega jezika, ali v nemalo se ne bodo nikdar zanj.

Mož naj ne vzame nikdar tujke za soprogo, kajti, kaj pomaga, da on ljubi svoj rod, ako pa njegovi otroci postanejo naši najhujši nasprotniki!

Domače vesti.

Imenovanja. Č. gosp. Franjo Tomšič, župnik v Villa Vicentina, je imenovan kuratom v gradiški kaznilnici.

Za družbo sv. Cirila in Metoda darovali so: dobra volja 20 kr.; zgubljena partija 20 kr.; valed govora g. I. M. 3 gld. 54 kr.

Občni zbor Tržaške „Slov. čitalnice“ v Trstu bode danes ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih.

Odbor „Delal. podp. društva“ se je sledeče konstituiral: I. podpredsednik: V. M. Živice; II. podpredsednik: Miha Hervatin; knjigovodja: Jak. Gorup; knjižničar: Jernej Novak; gospodarji: Jak. Perhavec, Fr. Lovišček, A. Slajko, Franjo Žitko; načelnik veselničnega odseka: Fr. Čargo; načelnica ženskemu oddelku: Terezija Metlikovič. Vrh tega volil je odbor izmed sebe zdravstveno komisijo, katera obstoji iz 10 članov. — Z ozirom na opis občnega zbora v zadnji številki, pridodati nam je, da je bila tudi gospa Marija Čargo voljena za odbornico.

Hvaležnost je primorskim Lahom ne znana čednost. Posebno se pa odlikujejo po grdeh nehvaležnosti neodrešeni Italijani v Trstu. Izvestno bi Trst bilo še neznatno ribiško gnjezdo, ako bi mu avstrijska vlada ne bila pomagala do sedanjega stališča. Od časov Marije Terezije sem se ista vlada ozira na potrebe Trsta, ter zanj skrbi liki mati za svoje dete. Denašnja vlada tudi žrtvuje ogromne svote v prid Trsta, ali tržaški Lahi — ona nesramna sodrga, ki se je vgnjezdila v mestno hišo in mestno zbornico, ki prevlada nad Trstom ter tu brezobzirno gospodari — ti ljudje sovražijo isto vlado, ter gojijo neke čudne nazore. Ali ne samo osrednjej vladi, ampak tudi slovenskim okoličanom se ima Trst zahvaliti nad svojim napredkom. Ako bi tržaški okoličani pred dvajsetimi leti odločno zahtevali ločitev od mesta, imeli bi sedaj v rokah njega boljši in lepši del, v kojem bi sami učinjali večino, ter upravljajoč se sami, bil bi v njem slovenski jezik znan in običajni. Ali teroristi v svojej zvitosti napejlali so vodo na svoj mlin. Videč, da se mesto širi v okolico, ter da se je v zadnji vzbudila želja po ločitvi, vporabili so ugodni čas ter razširili mestno mejo v okolico izpušivši iz mesta samo one stavbe in kraje, koji najmanj nesejo ali za koje mora občina še plačevati namreč: cerkve, šole itd. Vzeli so si levov del, rebra so pustili okoličanom. V zahvalo so pa še dandanes istim rogajo, nazivajoč jih „neumne

ščave“. Ker jim okolica v sedanjem obsežku izvestno provzroča škodo, posebno pa iz razloga, ker se v tržaški okolici laščina ne širi tako hitro, kakor bi oni hoteli, radi bi se sedaj administrativno ločili od okolice ter zadnjo pustili, naj se združi s Krasom. Umazanec „Mattino“ je vporabil priliko govora g. posl. Nabergoja in njegove zahteve, naj bi vlada ustanovila v mestu slovensko ljudsko šolo, in v okolici iste zboljšala. Lahonsko glasilo očita okoličanom, da ne vplačajo v mestno blagajnico niti troškov za šole v svojih vaseh, ter da morajo meščani plačevati „slovenske šole“ v okolici! Gospoda Lahoni merijo veljavo šolstva po denarjih, ki ga zanje izdajo; mi pa presojamo šolstvo po načelih in načrtih, po kojih je urejeno. Šolstvo in vsa uprava v okolici sta piškava. Izvestno bi šole v okolici občino mnogo manj stale, ter bi boljše uspehov prinašale, ako bi bile vrejene po zdravih pedagoških načelih. Sedanje šole so pa prava neurejena zmes, naperjena v poitaljančevanje in nezadostujoča zahtevam slovenskega prebivalstva v okolici. Dajte nam celoma slovenskih šol; nastavite v okolici sposobnih učiteljskih moči in ne izbirajte jih mej renegati in nasprotniki slovenstva; odpravite lahonske kapovile, ter dajte okoličanom nazaj staro pravico, voliti si župane iz svoje srede; odpravite nepotrebne črednike, komisarije, biriče, agitatorje, špijone in drugo lenuško sodrgo, koje v okolici mrgoli, ter ima mastne plače — zmanjšali bodele troške in zboljšali upravo in pospešili duševni napredek okolice. Ali rudeča gospoda v kolibi trdovratno neče slišati na to uho!

Iz Barkovelj nam poročajo, da veselica „Adrije“ ne bode, kakor se je svoječasnno poročalo, že meseca maja, ampak v nedeljo dne 1. junija in sicer v vrtu gostilne „Al Risorgimento“. Program bode jako zanimiv in ga bomo priobčili v kratkem.

Signum temporis. „Slov. Narodu“ se iz zanesljivega vira poroča, da menijo trije duhovniki poreško-puljske škofije in 11 družih Slovanov iz Trsta in Reke prestopiti v pravoslavje, koji čin namerujejo izvršiti dne 5. julija na dan sv. Cirila in Metoda, in to radi nezakonitega in grdega ravnanja poreškega škofa dra. Flappa. Brez dvojbe bode nekateri nemški in laški časopisi in z njimi tudi nekateri slovenski, tudi o tej priliki zagnali krik ter jeli pisati dolge članke o panslavizmu in njega razširjavi. Mi le naznanjamo to namero imenovanih slovanskih rodoljubov, v katere izvršitev ne verujemo. Vendar pa ne moremo si kaj, da bi o tej priliki ne izrazili svojega obžalovanja, da je tej nameri kriv pristransk in očitno pollaščujoč katolišk duševni pastir, kateri bi moral svojim ovčicam biti vzgled strpljivosti in miroljubja.

Iz Zagreba se nam piše: Prišel je! Tako težko pričakovani prvi maj je vendar le prišel. Kakor skoraj po celem svetu, tako je bilo tudi pri nas: na jedne strani obilo pripravljavanja in veselja, na drugi pa straha. Pred enim mesecem bil je sklican prvi delalaki sestanek v restavraciji „Kola“, na katerem je bilo zaključeno, da se 1. maj svetkuje kot praznik delalskega stanu in da se uvede 8 urno delo. Odbor, kateri je bil izbran pri tej seji, skrbel je za priprave, za oglašavanja in za dovoljo, da se sme prvi maj praznovati. Odbor dobil je od glavarstva poveljen odgovor in svečanost vršila se je v najlepšem redu. — 1. dan maja zjutraj bil je zopet v dvorani „hrvatskega doma“ sestanek, na katerem je predsednik pozdravil prisotne, opomnil jih na red, ter objavil, da je od glavarstva prišlo povoljno rešenje molbe za svečanost. Popoldne ob 2½ ure dobil je vsak delalec karto z napisom: „1. svibanj 1890. Radnički blagdan! Napred braćo samo složno, jer sa slogom sve je možno!“ Ob 3. uri šlo je kaci 3 do 4 tisoč delalcev skozi ilico in po Jelčićevem trgu v Maksimir.

Tu je počela prava svečanost z glasbo in petjem. Mnogobrojni govori bili so umerjeni in lepi. Mestni župan, g. dr. Amruš, pripeljal se je sam v Maksimir, ter je vsakega delalca pozdravil in podal mu roko. Ko se je odpeljal, pozdravili so ga burnimi živio-klici. In naša vlada?! Ta je bila zelo revna ta dan. Po odhodu delalcev odšli sti koj 2 kompaniji magjarskih vojakov za njimi v šumo v Maksimir. Pri shrambah smodnika (Pulverthum) kjer stražijo navadno 3 vojaki, stala je cela kompanija. V noči mej 1. in 2. dnem maja bila sta 2 bataljona vojakov (po 12 in 12 mož skupaj) raztrešena po raznih vrtilih, vežah, za plotovi in celo po hišah, akoravno je bilo vse mirno in tiho. Stražili so do 2. ure po polnoči. Samim častnikom se je stvar neumna zdela in je jeden izmej njih vzkliknil: „Ajte momci kući, ko bu već tu stražil!“

Delalsko gibanje. Občni položaj obrača se očitno na boljše; hudi elementi so se po nekod pomirili. Oni delalci, koji so minole dni odpovedali delo, isto polagoma zopet nastopajo. Na belgijsko-francozkej meji so izgredi ponehali; skoraj vsi delalci šli so zopet na delo. V Madridu se rabuke tudi nehale, ter so se delalci zopet oprijeli dela; nemirnejše izgrednike je policija zaprla. V Filadelfiji v Ameriki je 2000 mizarjev doseglo osemurno delo. Kujajo se še v Pragi, kjer zmirom bolj narašča število tovarn, ki ne delajo. V Budapešti peki še nočejo odnehati; kruh je iznatno podražil; vendar ga pa izdelujejo pekovski pomočniki, ter žnjim mesto za silo oskrbujejo.

Iz Gorice se nam piše: Tukaj v Gorici in po Goriški okolici težko pričakujemo, da bi se naše politično društvo „Sloga“ vendar enkrat ganilo in kaj storilo. Ali zastoj! Mi si že ne vemo kako pomagati! Sklicujoč se na društvena pravila, katera določujejo, da se mora sklicati občni zbor, ako 30 društvenikov to zahteva, hoteli smo že lansko leto prisiliti društvenega predsednika, dra. viteza Tonkličja, da skliče izvanredni občni zbor, ali želja naša se do danes ni spočila. Prosim Vas, gospod urednik, podrezajte tudi Vi, da se enkrat rešimo trme tega „narodnega“ politika.

Meso v Trstu je še bolj podraželo in bati se je, da mu cene še poskočijo. Draginji neso pa toliko krive visoke cene živini, mti previsok užitinski davek, ampak klanje in prodajo mesa ima sedaj v rokah nek konsorcij, kateri si je iz tega napravil nekaj monopol. Omenjeni konsorcij obstoji iz treh sort članov: treh začetnikov, nekoliko delničarjev in razprodajalcev. Urejeno je vse tako, da ni možno poštemu mesarju shajati, ako se drzne na svojo roko živino klati in jo boljši kup razprodajati. Zadržarji dobivajo neki ogromne dobičke; lansko leto je klanje in razprodaja nesla čistega dohodka do 90.000 gld., kateri so se enakomerno razdelili mej omenjene tri vrste zadržarjev tako, da so trije začetniki dobili 66.000 gld. drugi pa ostalo. Mi se čudimo, zakaj pač deželna vlada dopušča, da si nekateri sebičniki nakopičujejo denar na tako nesramen način, vsem občanom v veliko škodo.

Proti strupenej rosi. Strokovnjak v vinoreji nam piše: Z ozirom na notico, prijavljeno v zadnji številki „Edinosti“ pod gori naznačenim naslovom, izjaviti mi je, da je bakreni vitrijol v prahu in namešen z žveplom jako problematično, ker neizkušeno sredstvo proti strupenej rosi. Sigurno vsestransko, osobito pa po Goriškem izkušano sredstvo je škropenje z zmesjo, v katerej se nahaja na 2 kg. bakrenega vitrijola 2½ kg. ugašenega apna.

Vinorejci pozor! Kakor čitamo v listih, opaža se že strupena rosa po Belokranjskem na razvitih trenih listih. Najsi toraj vsakdo podviza kupiti modre galice ali bakrenega vitrijola, kateri je dosedaj edino istinito uspešno sredstvo proti tej

bolezni. Kdor s zmesjo modre galice in apna pridno škropi trte, strupeno roso gotovo prežene. Pozor tedaj dokler je čas. Modra galica dobiva se v Trstu po 35—40 kr. kilogram. Poizvednli smo, da se je pokazala strupena rosa tudi v okolici tržaške in blizu Černč.

Dolenjska železnica. Vlada zahteva pooblastilo podpirati zgradbo železnice na Dolenjskem s svoto 2½ milijona gold. Nameruje se zgraditi železniška črta od Ljubljane do Novega mesta in postransko črto v Kočevje. Glavna proga bode merila 82½ klm., postranska 49 klm. Stroški za zidanje te železnice so proračunjeni na 10 milijonov gld. in vlada pripomore z 2½ milijoni, nakupivši akcij. Razni posestniki, trgovci in podjetniki po Dolenjskem so že podpisali za 550.000 delnic, Kranjska dežela pa za 500.000 gld. Trbovljski premogokopi bodo dajali državni premog po najnižjih cenah. Vlada upa, da se potrebna glavnicca kmalu skupi ter delo čim prej prične; gradenje se izroči domačemu podjetju. Železniški odsek, kojemu se je predlog izročil v presodbo in poročilo, izbral si je poročevalcem državnega poslanca g. Šukljeja. Srčna želja zapuščenih Dolenjcev se bode vendar slednjič obistinila ter zanemarjeno a rodovitno in lepo dolenjsko stran združilo po najkrajšej poti s širjim svetom. Železnica bi nesla po motivnem poročilu do 275.000 gld. brez obzira na lokalni promet v Ljubljani, na prevažanje premoga in na ugodnost kupovanja premoga v Trbovljah.

F. Mayfarth & C. Ta tovarna strojev za prirejenje vina in mošta, odlikuje se posebno. Ta tovarna je dokazala, da glavna stvar pri kupovanju stiskalnic ni cena, ampak dobrotta stiskalnic; dokazala je, da iz tvarine, katere puščajo razne stiskalnice, se da iztisniti še toliko soka, da se pridelek zveksa za 20%. Resnica je, da je vsaka stiskalnica — in bodisi še tako cena — vender-le še predraga, ako ne iztisne soka do skrajnega. Vsakdo, kdor to resnico pozna, gledal bode na to, kako stiskalnica vrši svoje delo, t. j. v kolikem času in s kako silo; kajti v prometnem življenju ni samo čas zlato, ampak tudi delalska sila. Gori rečena firma uvažuje vse te okolščine, zato se pa nje produkcija vedno veksja, kajti izvrši na leto nad 1000 stiskalnic in mlinov za sadje in prekosi sto številko vse druge tovarne. Naslov te firme je: Ph. Mayfarth & C. Wien II. Taborstrasse 76.

Razpust društev. Tukajšnje namestništvo je razpustilo v smislu § 24. zakona od 15. nov. 1867. podporno društvo tržaških težakov in podporno društvo krojačev. Razpust teh nepotrebnih društev je bil menda odločen že minolega meseca; ali namestništvo neki ni hotelo z odlokom na dan pred 1. majnikom, boječ se izgredov. Kakor se nam vidi, pa ni bilo skoraj treba teh društev razpuščati, kajti hiral sta oba.

Poskusila se je umoriti neka 26letna gospa Jos. Degraasi v ulici Chiozza izpivši kozarec ostrupljene vode, ali še v pravem času rešila jo je zdravniška pomoč. Uzrok nesrečnemu sklepu bile so nekda razprtije mej njo in soprogom.

Igrala sta se dva štiriletna dečka na železniž cesti pri sv. Andreju. Nakrat je priletel hlaпон in za nit bila bi oba pod kolesi, če bi ju ne bil z neznansko drznostjo rešil nek stražnik.

Tržno poročilo.

Cene se razumo, kakor se prodaje na debelo blago za gotov denarj).

Kava	Mocca	100 K.	132.—	134.—
Rio biser jako fina	„	126.—	127.—	127.—
Java „	„	112.—	113.—	113.—
Santos fina	„	107.—	108.—	108.—
„ srednja	„	115.—	117.—	117.—
Guatemala	„	133.—	135.—	135.—
Portorico	„	136.—	137.—	137.—
San Jago de Cuba	„	132.—	135.—	135.—
Ceylon plant. fina	„	118.—	120.—	120.—
Java Malang. zelena	„	—	—	—
Campinas	„	—	—	—
Rio oprana	„	112.—	113.—	113.—
„ fina	„	106.—	108.—	108.—
„ srednja	„	29.50	30.—	30.—
Castila-lignea v zabojih	„	400.—	410.—	410.—
„ celov cvet	„	—	—	—

Inger Bengal	22.-	23.-
Papar Singapore	66.-	67.-
Penang	54.-	55.-
Batavia	55.-	56.-
Piment Jamaika	39.-	40.-
Petrolej ruski v sodih	100 K. 7.75	—
„v zabojih	9.-	—
Ulje bombažno amerik.	32.-	34.-
Lece jedilno j. f. gar.	41.-	42.-
dalmat. s. certifikat.	44.-	45.-
namizno M.S.A. j. f. gar.	53.-	54.-
Aix Vierge	64.-	66.-
fino	60.-	62.-
Rožiči pulješki	7.50	7.75
dalmat. s. cert.	—	—
Smekve pulješke v sodih	—	—
„v venicah	12.25	12.50
Limon Mesina	zaboj 4.-	4.50
Pomerance sicilijanske	4.25	4.50
Mandiji Bari I.a	100 K. 100.-	102.-
dalm. I.a, s. cert.	—	—
Pignoli	69.-	71.-
Riz italij. najfiniji	18.50	19.-
„srednji	17.-	17.50
Rangoon extra	15.25	15.50
„I.a	14.25	14.50
„II.a	12.-	—
Sultanine dobre vrsti	38.-	40.-
Šubo grozdje (opaša)	24.-	25.-
Cibebe	22.-	23.-
Šlaniki Yarmouth	sod —	—
Polenove srednje velikosti	33.-	—
„velike	—	—
Sladkor centrifug. v vrečah	100 K. 31.50	—
certifik.	—	—
Fazol Coks	10.75	—
Mandoloni	8.25	—
svetlorudeči	8.50	—
temnorudeči	8.25	—
bohinjski	9.-	—
kanarček	9.-	—
beli, veliki	9.50	—
zeleni, dolgi	7.-	—
„okrogli	6.25	—
mešani, štajerski	6.-	—
Maso	96.-	98.-
Seno konjsko	2.-	3.00
volovsko	2.10	3.40
Slama	3.-	3.90

Dunajska borza

9. maja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	—	gld. 89.45
„v srebru	—	89.85
Zlata renta	—	110.10
5% avstrijska renta	—	101.65
Delnice narodne banke	—	943.-
Kreditne delnice	—	300.25
London 10 lir sterlin	—	118.15
Francoski napoleondori	—	939 1/2
C. kr. cekini	—	5.57
Nemške marke	—	58.-

Neredna probava (zabasanje)

ima resnih posledic, kar vekšji del na tej trpečih dobro zna. Razne trpečine, kakor navale krvi, nezvestica, glavobol, srčna napaka, pomanjkljivost teka, trudnost telesa itd. se občuti, brez da se zna za vzrok temu. Vse te trpečine se lahko odstrani z pravimi švicerskimi kroglicami lekarničarja Richard Brandta, katere se dobiva v lekarnah po 70 nč. škatljica. Naj se zmiraj zahteva etiketo z belim križem na rdečem polju in z imenom Richard Brandt.

Vabilo

k posvetovanju, katero bode prihodnje nedeljo, t. j. 11. maja ob 4. uri popoldne v dvorani hotela „Europa“. Ker je na dnevnem redu velevažna stvar za Tržaške Slovence, vabijo podpisani vse rodoljube, da se v mnogobrojnem številu udeležijo tega shoda.

Trst 6. maja 1890.

Sklicatelji shoda.

Spomladansko zdravljenje.

Čaj „Tisoč cvetic“ (Millefiori).

Cisti kri. Izvrstno sredstvo, ako peče v želodcu, kakor tudi proti zabasanju in hemoroidom. En zavitek, zadosten za zdravljenje, stane 50 kr. in se dobi v odlikovani lekarni Praxmarer „Al due Mori“ Piazza Grande. 6—10

Mirodilnica G. B. Angeli v Trstu

Piazza della Legna štev. 1.

na debelo in drobno

zdržena z odlikovano izdeloval-

nico Čopičev (pinzeljnev)

in z veliko zalogo barv in olja lastnega iz-

delka Lakov z Angleške, Francozke, Nem-

ške itd. itd.

kakor tudi z veliko zalogo

mineralnih voda

dobljenih neposredno od izvirov in jamčene

svežosti, in

romanskega žveplja

za žvepljanje trt, pomešanega z modro ga-

lico in namenjenega v zatiranje

peronospore.

Zaloga v lastnej. v Logu pod Riemanjih

ležečih hiši.

3—4

Riccardo Dinelli

Via S. Lazzaro št. 15, Trst.

Zaloga alabastra vsake kvalitete

in oblike.

Tovarna za gips

različnih vrst na drobno in debelo.

Izdeluje kipe iz gipsa po nizkih

cenah. 15—44

Znaten postranski zaslužek,

ki se vedno vekša in ki dolgo let traja, morejo si pridobiti pripravne in zanesljive osebe (odslu-
ženi žandarji imajo prednost), katere so v vednej
dotiki z občinstvom. — Vprašanja je pošiljati:
„G. S. 1890“ Graz, postlagernd. 4—25

Suknene stvari

razašilje za gotovo ili pouzetjem za jako

jeftine cene i samo dobre vrsti

3.10 m. za 1 odlobo samo	for. 3.30
3.10 „ „ „ „ „	4.60
3.10 „ „ „ „ „	6.80
3.10 „ „ „ „ „	12.-
3.10 „ „ „ „ „	15.-
2.10 „ „ „ „ „	6.-
2.10 „ „ „ „ „	9.-
1.00 „ darovae	for. 2.20—3.20
6.30 „ kamgarn za prati	for. 2.80

Tvornica i skladište sukna

E. Flusser u Brnu

Dominikanski trg 8.

Uzoreci badava i franko.

12—20—14

Odlikovan na svetovnej Pariškej razstavi 1889.

Mobilje

prve vrste, dovršene po najnovejših Du-
najskih modelih v vsakem zlogu, po niz-
kih cenah in prieti garanciji

IGNACIJ KRON podružnica v Trstu

Via del Teatro N. 3 (Tergesteo)

5—4

Katalogi na zahtevanje gratis.

Pošilja se colnine prosto

Prva Brnska firma za razpošiljanje manufakturnega blaga

Bernhard Ticho — Brno

Krautmarkt št. 18. — razpošilja po poštne povzetju.

RAJE CREPE
čista volna, dvojna širokost
10 metrov gld. 5.

NOUVEAUTÉS
snovij za ženske obleke: z
modnimi črtami in carreaux,
dvojna širokost, 10 m. gl. 8.

PISANO
praktična snov za hišne
obleke 10 metrov gld. 4.

Gladkobarvena moderna snov
v vseh novih barvah dvojna
širokost 10 met. gld. 5.—

CHEVRON
nove vrste, črtana snov,
dvojna širokost 10 m. gl. 5.30

Trožica (Dreidraht)
dobro kakovosti 10 m. g. 2.80

ČRNI TERNO
saksonski fabrikat, dvojna
širokost 10 m. gld. 4.50

DOMAČE PLATNO
1 komad 30 vatlov gld. 4.50
1 „ 30 „ „ 5.50

KING-WEBE
bolje nego platno 1 kom. 1/2
širok. 30 vatlov gld. 6.—

ŠIFON
1 kom. 30 vatlov I. vrste g. 5.50
najboljše kakovosti. 6.50

KANEVAS
1 k. 30 vatlov lila gl. 4.80, 1 k.
30 vatlov rdeč gl. 5.20 Kane-
vas iz niti 1 k. 30 vatlov lila in
rdeč gl. 6.—

RAJE-RIPS
v vseh barvah, 10 m. gl. 3.50

OKSFORD
ki se more prati, dobre kakov-
vosti, 1 kom. 30 vatlov gld. 4.50

Zefir za srajce
najboljše, kar se more priporo-
čati, 1 kom. 30 vatlov gl. 6.50

BOSTON
ki se more prati, najnovejši
deseni, 10 metrov gld. 3.—

Jedna Rips-garnitura
obstoječa od 2 pogrinjal za poste-
ljo in 1 za mizo, s svilinimi fran-
žami gld. 4.—

Tunis-portiere
za 1 okno, kompletne 2 dela f. 3.50

Jedna garnitura od jute
2 posteljina in 1 namizno pregr-
njalo z franžami gld. 3.50

Zastor od jute turški vzorec,
kompletni zastor gld. 2.30

**Holandske dolge preproge (o-
stanki) 10—12 met. dolge 1 o-
staneč gld. 3.40**

Najnovejši francoski volli, ki se
morejo prati, krasnih načrtov, 10
metrov gld. 3.50

**Rjuhe brez šiva iz dobrega doma-
čega platna 3 kom. gld. 3.50**

Platneni Java-robci z zavozlani
mi franžami 6 kom. gld. 2.10

Ženske srajce iz šifona in platna
s fino štikarijo 3 kom. gld. 2.50

Ženske srajce iz trpežnega plat.
obrobijene štikami 6 k. g. 3.25

Moške srajce lastnega izdelka be-
le ali barvene 1 kom. I. vrste gld.
1.80 II. vrste gld. 1.20

Srajce za delalce iz rumenkega
oksforda, kompletne, velike, 3
kom. gld. 2.—

Normalna srajca kompletne veli-
ka, 1 kom. g. 1.50 Normalne hlače
komp. velike, 1 kom. gld. 1.50

Poletno ogrinjalo 1/2 dolgo g. 1.20
1 konjska plahta najboljšega iz-
delka, 190 cm dolga, 130 cm ši-
roka, gl. 1.50, Čarskorumena
plahta za fjakere 1 kom g. 2.50

Vzorci gratis in franko — Ilustrovan modni žurnal „Brüner Neuheiten“ gratis in franko.

Naznanilo.

Sancin Anton, po domače Drejač,
trgovec v Šklednju, ima na prodaj na-
ravno romansko žveplo, pomešano s
3% bakrenega vitrijola.

K WIZDE

korneburšk živinoredilni prašek
za konje, govejoživino in ovce.

Ako se daje živini redno živinoredilni
prašek, je valed mnogoletne izkušnje iz-
vrstno sredstvo proti slabemu teku, mol-
ženji krvi in za izboljšanje mleka. Cena
mali škatljici 35 kr., veliki 70 kr.

Kwizde krepečajoča krma za konje
in govedo za brzo pomoč onemogle ži-
vine in pospeševanje reje. — V zabojih
po 6 in 3 gld. in omotih po 30 kr.

Kwizde svinjski prašek za pospe-
ševanje reje in brzo pomoč onemogle
živine. — 1 veliki omot gld. 1.26, mali
63 kr.

Pristno se dobi po vseh lekarnah in pro-
dajalnicah mirodij avstr.-og. monarhiije.

Da se varuje pomot, prosimo p. n. občin-
stvo, da zahteva o kupovanji teh sredstev
vedno Kwizde preparate in pa se pazi
na gorenjo varnostno znamko.

Pošilja se po pošti proti povzetju
vsak dan po glavnem skladišču: Kreis-
apothek Korneuburg pri Dunaju

Franz Joh. Kwizda,

c. kr. avstrijski in kralj. rumunski dvorni doba-
vitelj za živinozdravniške preparate.

Kraljica sesalk.

SESALKA VERMOREL

(zvana l' Eclair)

ORIGINALNA

Jedina z neprestajnim agitatorjem, bruhajočim
tekočino, s prašnikom Riley-Vermorel. Popolno
in trdno izdelana iz rdečega bakra, dober po-
moček proti

PERONOSPORI

(strupenej rosi)

tako na nizkih trtah, kakor na visocih; jamči
dobro delo in ekonomijo s tekočino za

50%

317 daril poleg dekoracij za poljedelske zasluge
NB. Tekmujemo v rabi te sesalko z vsako drugo
sesalko.

CENA

originalne popolne sesalko Vermorel s pridejanimi
aparati in pristo colnine 25 gld.; zavoj
brezplačno. — Razprodajalcem se dovoljuje na-
vadni rabat. — Razpošilja se le proti prej pla-
čani gotovini.

ENRICO PEGAN

Trieste Palazzo del Lloyd.

Navod in pouk o rabi te sesalko in škropanju trt
dajeta se brezplačno.

GLASBENA ŠOLA.

Samo za 50 kr. na teden pouk na
vijolini, glasoviru, instrumentih za orke-
ster in pihalnih instrumentih. Povprašati
je v ulici Via Chiozza št. 5. I. nadstropje.

4—2 Valentin Pressan,

učitelj

Najboljša 12—40

Brnska sukna

razpošilja po originalnih tovarniških cenah

tovarna finega sukna

Sigel-Imhof

v Brnu.

Za elegantno pomladno in poletno moško
obleko zadosti je 1 odrezek v dol-
gosti 3.10 metra, to je 4 Dunajski vatli

1 odrezek iz pristne ovčje volne velja:

gld. 1.80 iz navadne

gld. 2.75 iz fine

gld. 10.50 iz jako fine

gld. 12.10 iz najfineše

Nadalje so v največji izbiri: s svilo pretkana
grebenasta sukna, blago za ogrtače, loden
za lovec in turiste, peruvienne in tosking
za salonske obleke, prepisana sukna za gg.
uradnike, blago iz sukancea za moške in
dečke, ki se sme prati, pristna piqué-gilet-
blaga itd. — Za dobro blago, natančno
odgovarjajoče in točno dopošiljatev se jamči.
Uzorec zastoj 1 franko.

Vozni listi in tovarni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod
„RED STEARN LINIE“ iz Antverpena
direktno v

New Jork & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. kr. avstrijske
vlade. Na vprašanja odgovarja točno: kon-
cesijonovani zastop 15—42

Ludwig Wielich

na Dunaju, IV Weyringergasse 17,

ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsbureau für die k. k. Staatsbahnen
in Innsbruck.

Tiskarna Dolenc v Trstu

astnik pol. društvo „Edinost“.

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.